

Till
Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd
2014-04-10

Kajstrategi för Stockholms Hamnar

Remiss från kommunstyrelsen, dnr 319-392-2014

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen från kommunstyrelsen.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektörMarie Janemar
avdelningschef

Sammanfattning

Stockholms Hamnar har fått i uppdrag att samordna arbetet mellan olika förvaltare av stadens kajer och ta fram en strategi kring hur stadens kajutrymmen ska användas och vilka principer som bör gälla. I uppdraget ingår även att skapa förutsättningar för kollektivtrafik på vatten, samt att göra kajerna så tillgängliga för stockholmarna som möjligt.

Förvaltningen är positiv till förslaget som känns mycket genomarbetat. I Hässelby-Vällingby finns långa strandpartier som är en stor tillgång för invånare samt besökare och en viktig del av stadsdelsområdets identitet. Förvaltningen anser att staden bör fortsätta samarbetet med olika aktörer i regionen om en utveckling av kollektivtrafik på vatten även för Hässelby-Vällingby. Stockholm har en lång tradition som sjöfartsstad och hamnverksamheten kommer även i framtiden att vara av strategisk betydelse för staden och regionen. Förvaltningen anser att det är viktigt att vidmakthålla och utveckla en grundläggande infrastruktur för båttrafiken inte minst mot bakgrund av att sjöfarten i flera avseenden är mer miljöeffektiv än transporter på väg.

Ärendets beredning

Detta ärende har utarbetats inom strategiska avdelningen.

Bakgrund

Stockholms Hamnar har fått i uppdrag att samordna arbetet mellan olika förvaltare av stadens kajer och ta fram en strategi kring hur stadens kajutrymmen ska användas och vilka principer som bör gälla. I uppdraget ingår även att skapa förutsättningar för kollektivtrafik på vatten, samt att göra kajerna så tillgängliga för stockholmarna som möjligt.

Sammanfattning av remissen

Inom ramen för uppdraget att ha det samordnande ansvaret för utveckling och planering av stadens kajer, ska Stockholms Hamnar leda ett samarbete mellan de olika förvaltarna av kajer, kajområden och andra strandlinjer, i syfte att skapa en samsyn om hur kajerna bör användas. Stockholms Hamnar har, förutom aktörerna inom staden, också bjudit in Statens Fastighetsverk och Kungliga Djurgårdsförvaltningen för att delta i arbetet. Denna arbetsgrupp ska diskutera såväl sakfrågor av strategisk karaktär som idéer kring utveckling av stadens vattennära områden. I det fortsatta arbetet kommer även Stockholms Läns Landstings Trafikförvaltning och rederier att involveras i syfte att öka användningen av vattenvägarna för kollektivtrafik och gruppen kommer att kunna vara behjälplig i utvecklingen av pendelbåtstrafik i innerstaden.

I arbetet med kajstrategin har några områden av särskild vikt för sjöfarten och Stockholms Hamnars verksamhet utkristalliserats:

- Rörlig sjötrafik prioriteras framför varaktigt stillaliggande verksamhet. När den rörliga sjöfartens behovs säkerställts finns möjlighet att utveckla och levandegöra kvarvarande ytor på kajområdena t.ex. med caféer och restauranger.
- Behovet av flexibilitet vid dispositionen av innerstadskajerna, vilket kan uppnås genom att vissa kajsträckor reserveras för att användas då särskilda behov uppstår, tillfälliga eller mer permanenta.
- Vikten av att säkerställa bunkringsmöjligheter för de fartyg som besöker hamnen genom att reservera områden och kajplatser för detta i Energihamnen.
- Det bedöms också som mycket viktigt att hamnområdet i Stadsgården-Masthamnen utvecklas i samklang med annan stadsutveckling för den viktiga färjetrafikens och kryssningstrafikens behov, med en uppgraderad infrastruktur och uppförande av ändamålsenliga terminaler i området.

Andra viktiga frågor kan utifrån vad som redovisas i dokumentet kort sammanfattas enligt följande:

- Verka för utökad pendelbåtstrafik i Stockholm och föra dialog med övriga aktörer i syfte att utveckla kollektivtrafiken på vatten bl.a. genom att erbjuda båthållplatser för kollektivtrafik på vatten.
- Minska antalet kajplatser för stillaliggande fritidsskepp till förmån för den rörliga sjöfarten bl.a. genom att utreda möjligheten att omlokalisera fritidsskepp till mindre centralt belägna och outnyttjade kajer i staden. Fritidsbåtklubbar och marinor förläggs till områden där de inte konkurrerar med den rörliga sjöfarten.
- Skeppsbron behöver rustas och utvecklas för att bättre anpassas till sjöfartens behov och samtidigt vara ett område lämpat för evenemang och rekreation. Befintliga byggnader är i dåligt skick och behöver ersättas med nya byggnader anpassade till området.
- Stockholms Hamnar medverkar vid och samordnar olika aktörer för att bättre utnyttja befintliga kajplatser vid vattennära evenemang som genomförs i Stockholm.
- Den pågående utvecklingen av Värtahamnen innebär att det byggs fem kajlägen för färjetrafiken med möjlighet att även kunna ta emot järnvägsfärjor, kryssningsfartyg. I Frihamnen planeras på sikt för tre till fyra lägen för färjor samt nya lägen för kryssningsfartyg. En ny kryssningsterminal byggs i Frihamnen. Flexibla lösningar eftersträvas för att ta kunna ta emot en växande kustsjöfart för godstransporter, framför allt i Värtahamnen.
- Stockholms Hamnar strävar efter att renodlad godshanteringen lokaliseras till Kapellskärs Hamn och Nynäshamn samt Stockholm Norvik Hamn. Containerhanteringen flyttas från Frihamnen till Stockholm Norvik då denna öppnar.

Den totala tillgängliga längden kajer för sjöfart har minskat historiskt sett och kommer sannolikt att minska i framtiden, samtidigt som behoven av att utnyttja kajerna ökar. Exploateringarna i Södra Hammarbyhamnen, Årstahamnen, Marievik och Hornsberg är exempel på förändringar som gett inskränkningar för den rörliga sjöfarten. Likaså innebär stora infrastrukturprojekt som Slussen och en framtida utbyggnad av tunnelbanan till Nacka att kajer kommer behöva tas i anspråk under byggtiden. Även ianspråktagande av delar av Blasieholmen för det blivande Nobelcentret kommer sannolikt att innebära begränsad

användning av kajerna för rörlig sjöfart. Samtidigt finns önskemål om att göra kajerna mer levande och etablera verksamhet såsom restauranger, caféer, utställningar m.m. på och längs med kajerna. Följden blir att tillgängliga kajer måste utnyttjas optimalt. I det fortsatta arbetet är det en viktig uppgift att lösa konflikter mellan olika intressen som uppkommer på grund av detta. En strategi över kajerna i Stockholm, men även över andra strandlinjer och vattennära områden, utnyttjas optimalt utgör ett viktigt underlag i planeringen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till förslaget som känns mycket genomarbetat. I Hässelby-Vällingby finns långa strandpartier som är en stor tillgång för invånare samt besökare och en viktig del av stadsdelsområdets identitet. Förvaltningen anser att staden bör fortsätta samarbetet med olika aktörer i regionen om en utveckling av kollektivtrafik på vatten även för Hässelby-Vällingby.

Stockholm har en lång tradition som sjöfartsstad och hamnverksamheten kommer även i framtiden att vara av strategisk betydelse för staden och regionen. Förvaltningen anser att det är viktigt att vidmakthålla och utveckla en grundläggande infrastruktur för båttrafiken inte minst mot bakgrund av att sjöfarten i flera avseenden är mer miljöeffektiv än transporter på väg.
